

fastsætte den tidligst mulige dato for områdets opnåelse af uafhængighed,

c) utvetydigt at erklære, at den ikke vil overføre suverænitetbeføjelser og suverænitetsskendetegn til nogen i henhold til 1961-forfatningen udnævnt regering,

4. *anbefaler*, at der, hvis udviklingen gør det nødvendigt, og omstændighederne berettiger det, bør indkaldes en ekstraordinær generalforsamling for at behandle situationen i området, og at Sydrhodesiaspørgsmålet i hvert fald bør optages som et særskilt punkt på dagsordenen for generalforsamlingens 18. samling som et emne af høj prioritet og af påtrængende karakter,

5. *henleder* sikkerhedsrådets opmærksomhed på den i det ikke-selvstyrende område Sydrhodesia herskende eksplosive situation, en situation som udgør en alvorlig trusel mod international fred og sikkerhed.

Afstemningen fandt sted den 20. juni, men forinden havde USAs repræsentant søgt at få ændret resolutionsudkastets operative § 5, således at man undgik, at resolutionen henførte spørgsmålet under FN-pagtens kapitel VII. Den amerikanske anmodning blev efter en afbrydelse af møderne imødekommet; hvorefter resolutionen blev vedtaget med 19 stemmer for, ingen imod, medens 4 lande (Australien, Danmark, Italien og USA) undlod at stemme. Storbritannien meddelte, at den ikke deltog i afstemningen. Den endeligt vedtagne resolution afviger således kun fra det ovenfor gengivne forslag med hensyn til operative § 5, der fik følgende ordlyd:

„*henleder* sikkerhedsrådets opmærksomhed på forværringen af den i det ikke-selvstyrende område Sydrhodesia herskende eksplosive situation“.

Fra dansk side fremkom man med et kort indlæg, hvor man gav udtryk for, at resolutionen ikke gav et helt afbalanceret og realistisk billede af situationen i Sydrhodesia og af Storbritanniens bestræbelser på at hidføre en løsning af problemet, hvorfor man måtte afstå på resolutionen.

6. Sikkerhedsrådets behandling af sagen.

Ved note den 2. august 1963 til formanden for sikkerhedsrådet anmodede Ghana,

Guinea, Marokko og Den forenede arabiske Republik om, at rådet måtte blive indkaldt til behandling af Sydrhodesiaspørgsmålet. De fire lande erklærede sig imidlertid senere indforstået med at renoncere på en egentlig behandling af dette spørgsmål i rådet. Efter at 28 afrikanske lande den 27. august 1963 enstemmigt havde vedtaget at støtte anmodningen om indkaldelse af sikkerhedsrådet, blev rådet alligevel indkaldt til behandling af situationen i Sydrhodesia.

Det første møde fandt sted den 9. september 1963. Foruden medlemmerne af rådet deltog repræsentanter for Mali, Tanganyika, Den forenede arabiske Republik og Uganda i rådets møder.

Baggrunden for den afrikanske aktion var, som det fremgår af et af Ghana udarbejdet memorandum af 2. august 1963 til sikkerhedsrådet, opløsningen af Den central-afrikanske Føderation, hvorved Sydrhodesias regering får tilbagegivet en række beføjelser, som blev overdraget til føderationen ved dens oprettelse i 1953. Sydrhodesias regering opnår herved kontrol over en lille, men veludrustet og effektiv hær og et af Afrikas stærkeste luftvåben. Dette blev af de afrikanske ledere anset for en alvorlig trusel mod sikkerheden på det afrikanske kontinent og mod verdensfreden.

Ved sikkerhedsrådsdebattens indledning fastholdt *Storbritanniens repræsentant* det tidligere britiske standpunkt, at man ikke kan akceptere, at Sydrhodesia betragtes som et ikke-selvstyrende område, og som konsekvens heraf bestrider man sikkerhedsrådets kompetence i sagen (jfr. pagtens artikel 2, stk. 7). De britiske skridt til løsning af problemerne i Centralafrika var fredelige og kunne ikke kaldes en trusel mod freden og der var således heller ikke basis for indgriben fra rådets side efter FN-pagtens kap. VII. Den britiske delegerede ville dog ikke sætte sig imod, at spørgsmålet blev drøftet i sikkerhedsrådet.

Som ordfører for de 32 afrikanske delegerede byggede *Ghanas delegerede* sin argumentation på ovennævnte memorandum og beskrev navnlig risikoen for, at det sydrhodesiske luftvåben ville blive anvendt mod den afrikanske befolkning. Ghanas delegerede anklagede Storbritannien for ikke at have efterkommet tidligere generalforsamlingsresolutioner om ændring af forhold-